

Felsőjánosfa

TELEPÜLÉSKÉPIARCULATIKÉZIKÖNYV
2017.09.08.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés
2. Felsőjánosfa bemutatása
általános településképi, településkarakter
3. Örökségünk
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településképi szempontból meghatározó területek Felsőjánosfán
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
Átalakuló településrész
5. Ajánlások
a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:
Átalakuló, új településrészre és a I Beépítésre nem szánt területre nézve: Telepítés
Terepalakítás
Magasság
Tetőhajlásszög
Tetőforma
Tornácok
Ajtók, ablakok
Homlokzatképzés, anyaghasználat
részletek
Kerítések, térfalak kertek
közterületek településképi útmutatója:
Utcák
Közterek, közparkok, közkertek
6. Példák épületek, épített részletek
épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
7. Példák sajátos építményfajták
sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

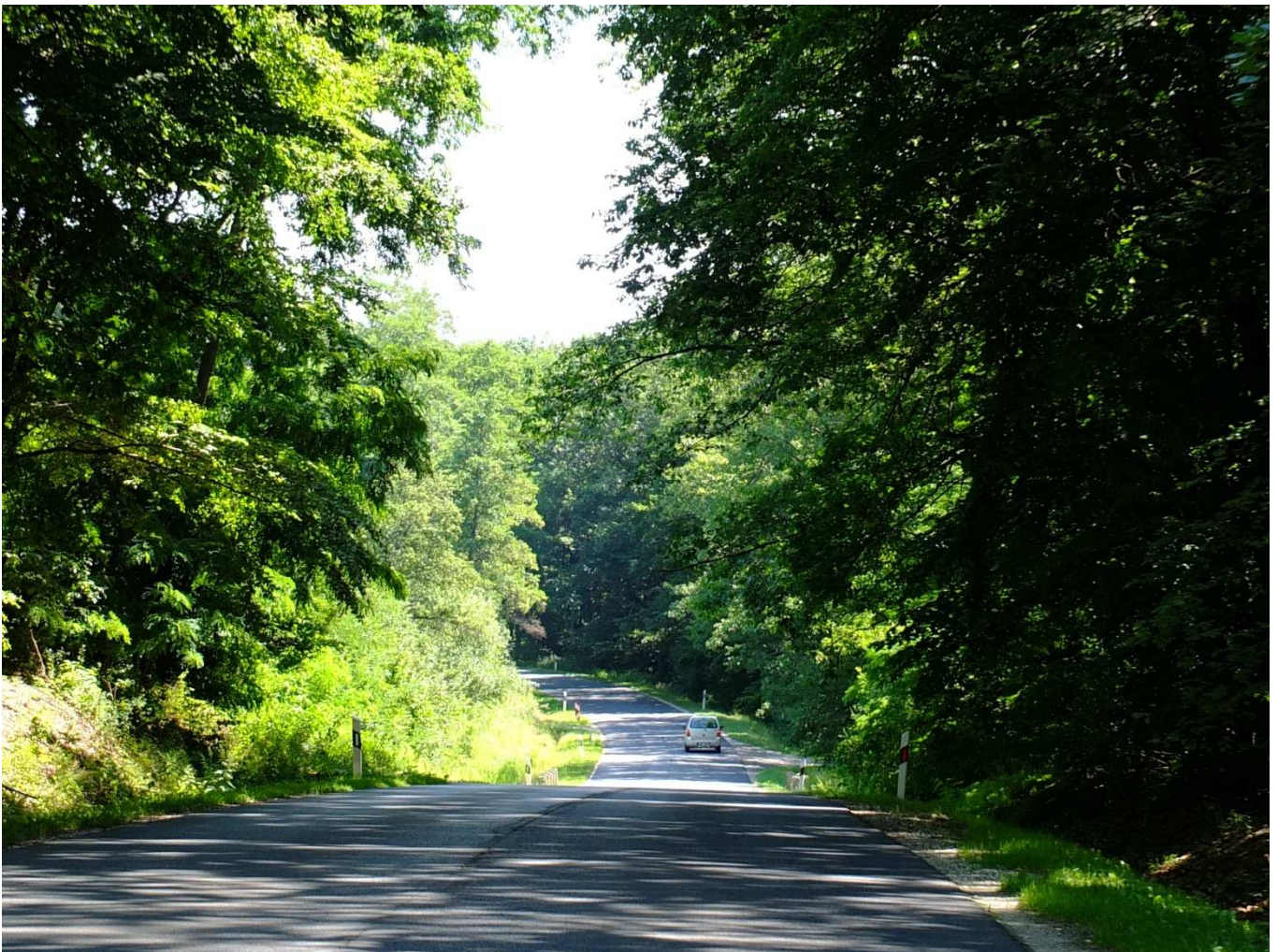
BEVEZETÉS

1

Aki otthont épít magának, az formát ad a saját otthonának. Igaz, hogy minden forma kívánatos lehet, de nem mind együtt. Máskülönben nem lenne már otthon. (idézet: Antoine de Saint-Exupéry)

Felsőjánosfa célja, hogy kellemes, élhető lakó-, és pihenőhelye legyen az itt élő 175 állandó lakosának és a szabad idejüket itt eltöltő ingatlantulajdonosoknak, pihenni vágyó vendégeiknek.

Az arculati kézikönyv többek között ahhoz nyújt segítséget, hogy hagyományainkból építkezve együtt formálhassunk Felsőjánosfa község jövőbeni képét, megőrizve az eddigi eredményeket is.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit.

Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valódi értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import klónok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át egészen épített környezetünkig.

FELSŐJÁNOSFA BEMUTATÁSA

2

Felsőjánosfa Vas megye délnyugati szegletében, a szlovén határ mellett, a Körmendi járásban fekszik. A falu a Zala folyó völgyében, annak bal partja közelében, a Zalába torkolló Szentjakabi-patak két partján, Óriszentpétertől 12 km-re keletre, Zalalövőtől 3 km-re nyugatra, Órimagyarósdtól 5 km-re délre fekszik. Helyben vasúti megállója van a Felsőjánosfa–Zalaegerszeg–Ukk–Bobavasútvonalnak. Az Őrségi Nemzeti Park által védett a külterülete. A település szerkezetét alapvetően meghatározta, a Kossuth Lajos utca, Arany János utca és Petőfi utca, amely mellé a korábbi szeres jellegű települést váltva, mára inkább laza beépítésű utifalu fésűs beépítése. Külterületének döntő része az Őrségi Nemzeti Park része és Natura 2000 terület.

Petőfi utca

1402-ben Januspanfalva néven említik először. 1410-ben Janospanfalua, 1483-ban Janospanfalwa alakban említik. Eredetileg János ispán falva volt, neve is ebből rövidült a formára. A középkorban nemesi község. A 15. században a falu határában volt Kerekboldogasszonyfalva falu kerek templommal. A falut és a templomot a törökök rombolták le. Helyét ma már csak a Boldogasszonyfája név őrzi. A község első pecsétje a 19. századból való. 1907 óta viseli mai hivatalos nevét, korábban csak Jánosfának nevezték. A település az Őrségi Nemzeti Park része. 1910-ben 234 magyar lakosa volt.

1978-ig a községnek önálló általános iskolája volt, területén szakszövetkezet működött. Kultúrházában faluszépítő egyesület, könyvtár, ifjúsági klub működik. A vasúti közlekedés 1906. december 24-én indult meg Muraszombat felé, és a II. világháború végéig határmenetként üzemelt, majd 1980. október 18-án szűnt meg a Zalalövő-Felsőjánosfa közötti szakasz is. Az ezt követő évben felszedésre került a pálya. A 2000-ben átadott Felsőjánosfa–Zalaegerszeg–Ukk–Boba-vasútvonal újra a vérkeringésbe kapcsolta a települést, a Szlovénia, Budapest és Zalaegerszeg felé megnyílt viszonylattal.

A település igazgatási területe Vas megyében fekszik. Tájföldrajzi szempontból (MTA FKI 1990-es kistáj-katasztere alapján) a Felső-Zala-völgy kistájhoz sorolható, amely a Zalai-dombvidék középtájban és a Nyugat-Magyarországi-Peremvidék nagytájhoz tartozik. Felsőjánosfa a kistáj középső részén, Szentjakab-patak völgyében, az Őrségben terül el.

Domborzat

Az északkeleti-délnyugati irányban elrendeződött árkos vetődésben kialakult aszimmetrikus eróziós teraszos Felső-Zala-völgy a Zalai dombvidék északi peremén helyezkedik el elválasztva egymástól a Vasi-Hegyhátat és a Felső-Kemeneshátat a Zalai-dombvidéktől. A rácsos vetődésrendszert követő szerkezeti árok különböző időben lesüllyedt völgyszakaszból fűződött fel. Az egyes völgyszakaszok merev, egyenes futású, éles megtörésű, egymást keresztező irányú kisebb völgyrészletekből állnak. Kialakulása a Rába kemenesháti legidősebb hordalékkúpjának építésével egyidejűleg az alsópleisztocénben kezdődött, de a pleisztocén és a holocén folyamán ment végbe. A Felső-Zala-völgy tehát az Ős-Rába elhagyott völgye, amelyet a középleisztocén végétől a Zala formál.

A kistáj növényföldrajzi térbeosztás tekintetében a Magyar vagy Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) átmeneti flóraidékének (Praenoricum) Göcseji flórajárásába (Petovicum) és a Nyugat-balkáni flóratartomány (Illyiricum) Zalai flórajárásába (Saladiense) flórajárásba tartozik, de az Alpesi flóratartomány is rányomja bélyegét a növényzetre. A terület potenciális erdőtársulásai a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum), az égerligetek (Alnetum glutinoincanae), a gyertyános tölgyesek (Querco-Carpinetum) és a mészkerülő erdei fenyvesek (Myrtillo-Pinetum).

A fenyvesek aljnövényzete és cserjeszintje gazdag. Az erdőket tisztások, fenyérszerű csarabos gyepek szakítják meg. Kiemelkedő természetvédelmi értéket képviselő fajok, mint a kígyózó korpafű, a csarab, a henye boroszlán fordulnak itt elő.

A hajdan kiterjedt lomberdők gyertyános-tölgyes és bükkös foltjai még néhány helyen megtalálható, aljnövényzetükben virágzik a kakasmandinkó, az erdei ciklámen, az ernyős körtike.

A patakokat kísérő égerligetekben stuccpáfrány és osztrák zergevirág is fellelhető. A mocsár- és lápréteket nyílik a zergeboglar, a kígyógyökerű keserűfű, a kétlevelű sarkvirág, a csillagos nárcisz.

A tőzegmohás lápok a lapos dombhátak vízállásos mélyedéseiben vagy a völgyoldalak és völgyaljak kisavanyodó forrásvizével táplált részein helyezkednek el. Értékes glaciális reliktumfajokat őriznek: pl. kereklevelű harmatfűvet, tőzegepret, vidrafűvet.

Állatvilág

Az élővilágnak montán jellegét az állatvilág fajösszetétele is erősíti. Állatföldrajzilag a terület a Noricum

faunakörzethez tartozik. A faunaelemek között nagy százalékban képviseltek a kelet-alpesi montán jellegű fajok, ugyanakkor nem hiányoznak az illír és a mediterrán elemek sem.

Az égeresek sok érdekes alpesi és illír elemet rejtegetnek. A struccpáfrányosok állattársulásának jellegzetes tagjai a százlábúak és az ászkafajok. A völgyek oldalain települt gyertyános-tölgyesekben az ikerszelvényesek mellett több kelet-alpesi százlábú, ugróvillás rovar, bogár és pók található. Hasonló képet nyújt a csiganéesség is. Ennek egyik jellemző kelet-alpesi tagja a nagytermetű kövi csiga.

A hideg patakokban él az alpesi gőte. A patakok mellett két ritka szitakötő is előfordul: a hegyi és a fémzöld szitakötő. A vizenyős gyapjúsásos réteken él a ritka vidrapók, a különféle kalózpókok és sok ászkarák.

Az Őrség lepkefaunája igen gazdag, számos ritka faj fordul elő. A hegy- és dombvidéki patak völgyekre jellemző a nagy nyárfalepke.

A kétélűek közül említést érdemel a sárgahasú unka, amely vizenyős területeken mindenütt megtalálható. A nyirkosabb árnyas erdőkben feltűnik a foltos szalamandra, a völgyekben pedig az alpesi gőte.

A hüllők közül a zöld gyík, a vízisikló és az erdei sikló elég gyakori.

A madárvilágának jellegzetességei a feketególya, a karvaly, a búbos cinege, a kormos-fejű cinege, a fenyvescinege, a hegyi billegető, a kormos varjú és a királyka.

Az emlősök közül a közismert nagyvadak mindenütt előfordulnak. Akad még itt-ott vidra, görény, menyét, erdei pele, cickány és a patakpartokon vízipókok.

ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

3

Felsőjánosfa természeti adottságai, az Őrség, mint tájegység, a történelmének sokszínűsége, lakóinak együtt élése adja azt az identitást, ami épületei, közterületei szintjén is kifejeződik.

A településen műemlék nem található. A 213 hrsz ingatlanon álló harangtorony helyi védeltséget élvez.

Művelődési ház épülete a 213 hrsz-ú ingatlanon.

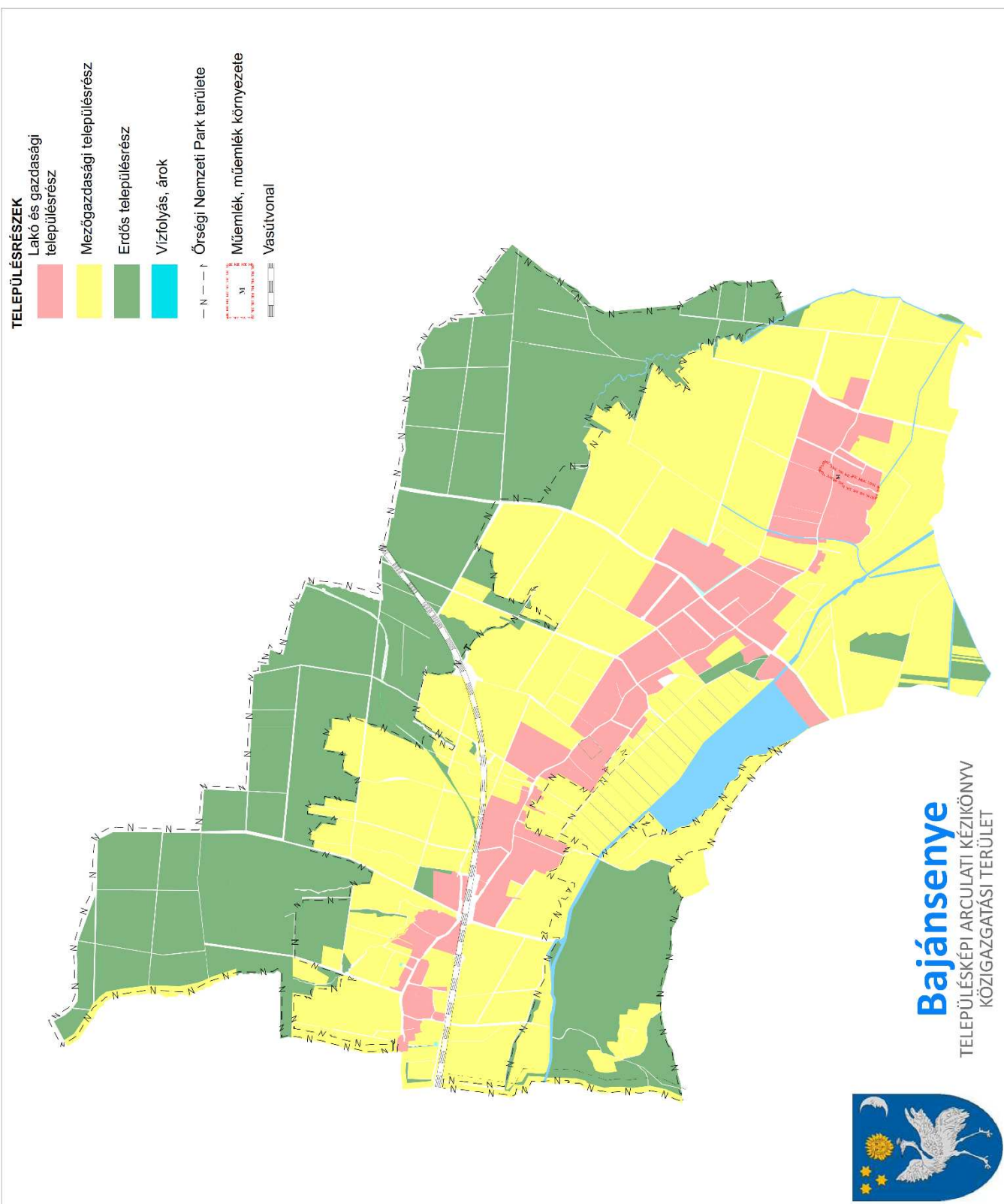
Közösségi ház 212 hrsz-ú ingatlanon

234 hrsz temető ravatalozója

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép,
arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

ÁTALAKULÓ ÉS ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

A területen régi, esetleg összevont, vagy újonnan kialakított telkeken jellemzően oldalhatáros, zárt sorú és újabban a szélesebb építési helyet kihasználó szabadon álló beépítést kell alkalmaznunk. Az utcára merőleges és az utca tengelyével párhuzamos fő-tetőgerinc megoldások egyaránt előfordulnak. A klasszikus fésűs vagy oldalhatáros beépítésű, régebbi porták utcára merőleges tetőkialakítással bírnak, míg az utca felől zárt sorúan beforduló, "L" alakú vagy teljesen zárt sorú épületek tetőkialakítása utcával párhuzamos. A tető hajlásszögének 30-45 fok közöttit érdemes választani. Így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, gazdaságosan kihasználható geometriájú tetőtér alakul ki, valamint a déli tetőfelületre épített napelemek a lehető leghatékonyabban tudnak működni. A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház oromzattal, vagy csonka kontyolt, vagy kontyolt tetővel fordul az utca felé. Felsőjánosfán kerülendő a sátoztető és a toronyszerű tetőkialakítás. A nagy telkek esetén az épület tömegét az alaprajz játékaival, vagy keresztzárnyakkal lehet megtörni, a tagolt épületalaprajz segít elkerülni a környezetétől idegen épülettömeg megjelenését. Az új beépítéseknél is célszerű figyelemmel lenni arra, hogy a keresztbe beforduló épületszárnyat csak kellően széles telek esetén alkalmazandó, ott is megfontolással: ne vágja ketté a kertet első és hátsó kertre.

Éljünk vele, nyissunk megfelelő méretű ablakokat a kertünkre! Ne habozzunk teraszokat építeni, azokra széles teraszajtókat nyitni! Ha belső tereinket kitarjuk a kert felé, akkor úgy érezhetjük, hogy a kert is a lakás része!

Kossuth Lajos utca 28-30. hsz.

A hagyományos tornác élményét a beépítéseknél fedett terasz formájában idézhetjük meg. Ez az átmeneti, „fél-kint-fél-bent” tér kiválóan használható az év szinte minden szakában. Lehetőségeinkhez mérten alkalmazzunk nagy ablakfelületeket. A világos, jól szellőztethető lakás egészséges, jó hangulatú, friss. A fedett terasz itt is segítségünkre van: nyáron árnyékolja a tűző napot, télen viszont beengedi a laposabban érkező napsugarakat. Tetőtérbeépítés alkalmazása esetén fokozottan ügyeljünk a tetőfelületeink megfelelő hőszigetelésére, ablakaink fokozott árnyékolására. A leghatékonyabb napvédelmet lombos fáinktól várhatjuk, okos telepítéssel nem csak hangulatos lesz a kertünk, de megvédjük falainkat, ablakainkat, tetőfelületünket a nyári túlmelegedéstől.

Kossuth Lajos utca 20-24.hsz.

OLDALHATÁROS BEÉPÍTÉS

Felsőjánosfán a lakóházak jellemezően oldalhatárosan épültek. Az épületek az utcával párhuzamosan vagy fésűsen is elhelyezkedhetnek. A kerített udvar kevésbé jellemző a községre, a gazdasági épületek a lakóház mögött sorakoznak, ritkán fordulnak be "L" alakban.

Viszont a tömeges lakáépítés is elkerülte a községet, így a kockaház típus sem vált uralkodó elemmé a településen. A közelmúlt házépítései pedig inkább illeszkedve környezetükhöz tetőteres kialakítással igazodtak a településképhez. Az épület esetében a tetőtér számára úgy javasolunk nyílás kialakítást, hogy a homlokzat síkjában csak elvéve jelenjenek meg erkélyek, loggiák, mivel tradicionális módon nem része a település építészeti hagyományainak. Az ablakok jellegükben a földszinten lévő nyílást kövessék, vagy a megújítás során egységesedjenek. Legyenek kellően nagyok, hogy a benapozást biztosítsák, de arányuk a ház léptékét vegye figyelembe. Érdeemes a kialakult tetőformát és/vagy oromfalas kialakítást is megtartani, mivel a praktikussága mellett ezek biztosítják az utcakép egységét.

Boronafalas lakóház a Kossuth utca 12. hsz. alatt

Gazdasági épületek

Egyre fogyatkozó számú sajátos gazdasági épületei a községnek. Az udvarokon álló ma már csak néhol fellelhető pajta épületek még őrzik a korábbi gazdasági funkciójukat, pedig tároló épületként hasznosításuk mai is biztosítható lenne.

A klasszikus népi építzethez hozzátartozó kamra, tárolóépítmények, padlás használat is visszaszorulóban van, pedig példái még fellelhetők a községben is.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Felsőjánosfa kicsiny külterületét változatos táj alkotja. A község változatos tájhasználatát az összefüggő erdőterületek és a völgyet kísérő mezőgazdasági földek tarkítják. A település szerényen húzódik meg a Szentjakabipatak völgyében,

A település bel- és külterületén egyaránt, főleg a patak völgyi részen beépítetlen szántóföldek, gyepterületek (rétek, kaszálók, legelők) terülnek el.

A külterület jelentősebb része összefüggő erdőterület.

222 hrsz út

AJÁNLÁSOK | ÁTALAKULÓ, ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

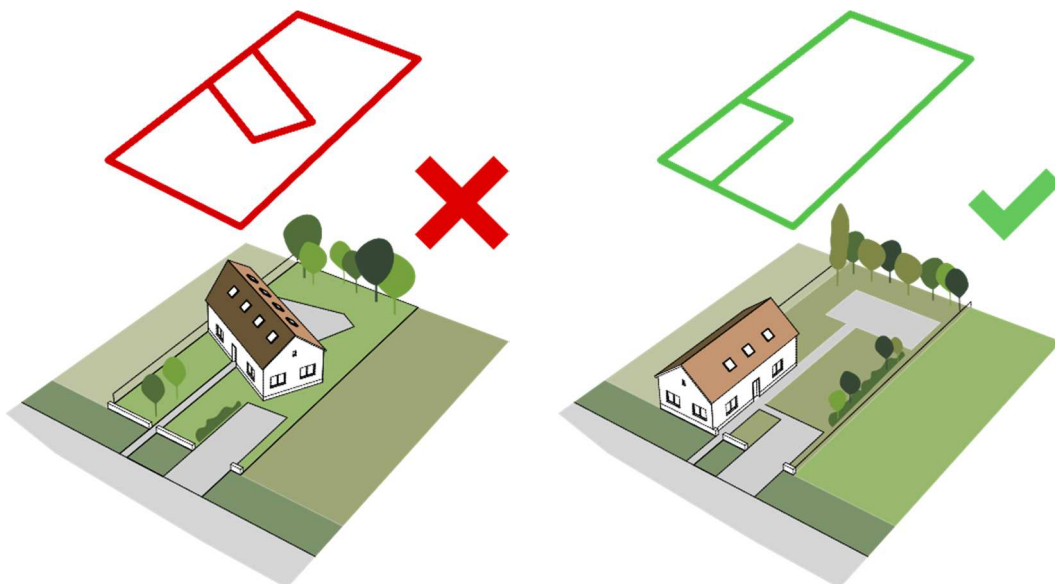
5

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni. Neves építészek és filozófusok a különféle megközelítések ellenére egyetértenek azonban abban, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló. Szép az, ami érdek nélkül tetszik, mondja Kant. Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket.

Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat, ne járjunk úgy, mint a borász, aki gyakorlatlanul túlkénezi borát.

TELEPÍTÉS

A községben a családi házak telepítése jellemzően oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A utcára nem merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

MAGASSÁG

Felsőjánosfán a családi házak magassága közel azonos.

Jellemző a pince+földszint+tetőtér, vagy földszint+tetőtér, vagy csak földszintes beépítés.

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetük. A túl magas házak nem illeszkednek a község történeti utcaképebe.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Felsőjánosfán a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos.

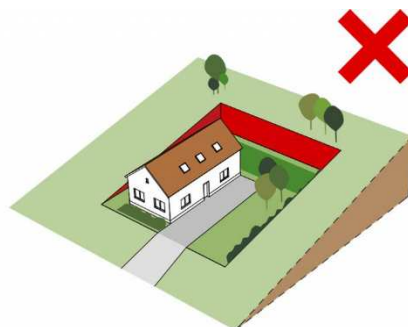
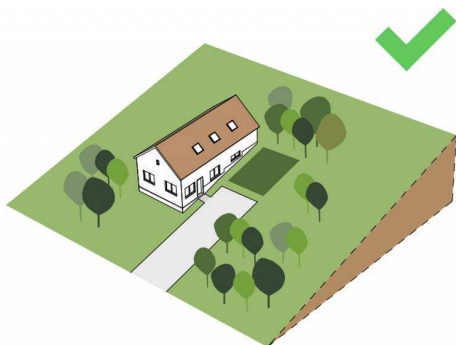
A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetüknek. A túl magas illetve

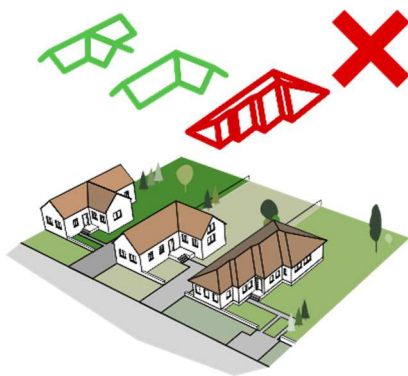
túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Felsőjánosfa lakó és kertes településrészének utcaképebe.

Terepalakítás

Kerüljük a földtani problémákhoz is vezető bevágásokat, helyette a terephez illeszkedően telepítsük épületeinket.

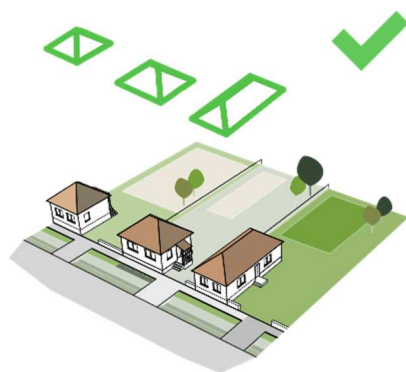
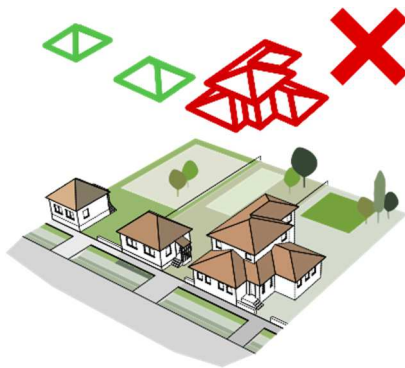

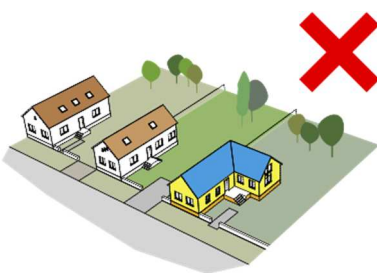
TETŐFORMA

A családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszédok figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

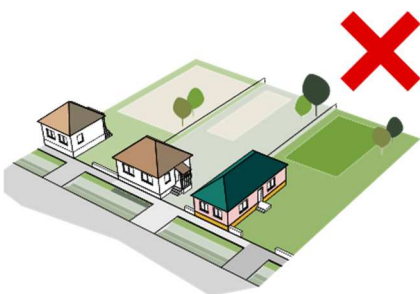

Amennyiben az építési telek körül sátortetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

Felsőjánosfa lakóterületének színvilága változatos, mégis megfigyelhető egy visszafogott illeszkedés, hasonló anyag- és színhasználat.

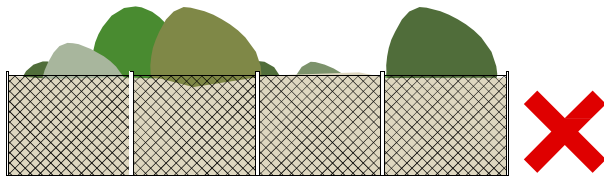
A lakóterületen a meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemez fedés és burkolat.

KERÍTÉS

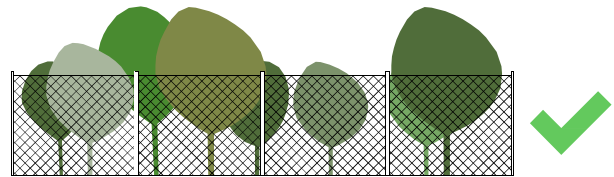
A községben az új, átépülő településrészein az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások nem elfogadhatóak. A történelmi településrészen a tömör kerítés alakult ki, amely megtartandó.

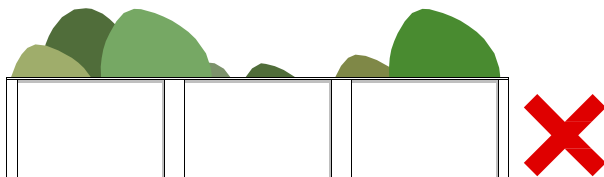
Természetes határ, kerítés növényelválasztásból

Áttört kerítések nádszövettel való zárása nem megfelelő.

Teljesen áttört, drótfonatos kerítés.

Az új beépítésű utcákban nem javasoljuk a falszerű áttörés mentes kerítések kialakítását.

Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-ad áttört résszel

Az utcai kerítés alacsony – max. 80 cm - lábazattal készüljön. A lábazat anyaga lehet áttört fa, világos színűre vakolt téglák, a kerítés mező anyaga fa, melynek magassága max 1,6 m lehet. Drótfonat tuskédróttal nem építhető.

TORNÁCOK

A népi építészet egyik könnyen felismerhető, jellegzetes eleme az oldalsó oszlopos tornác. Felsőjánosfán a lopott tornác kialakítására is találunk példákat. Az arányos, tornácos épületek sorakarakteres utcaképet mutat, mely erősíti a település egységes arculatát és identitását. Új épület tornác kialakításával és újszerű átgondolásával tovább vihetjük a hagyományt új otthonunkba.

A tornác lehetett fából faragott, gazdagon díszített, de lehet mives, téglából, vagy egyszerű egyenes záródású is.

Az új építésű vagy átépülő épületeinél alkalmazható védett teraszként is, kapcsolódva a nappali és egyéb helyiségekhez. A funkcióját nyáron a leárnýékolás biztosításával, télen a hideg szél elleni védelmével tökéletesen elláthatja, mellőzve minden előtető és ponyva jellegű szerkezet alkalmazását.

Tornác kialakítás új lakóházon

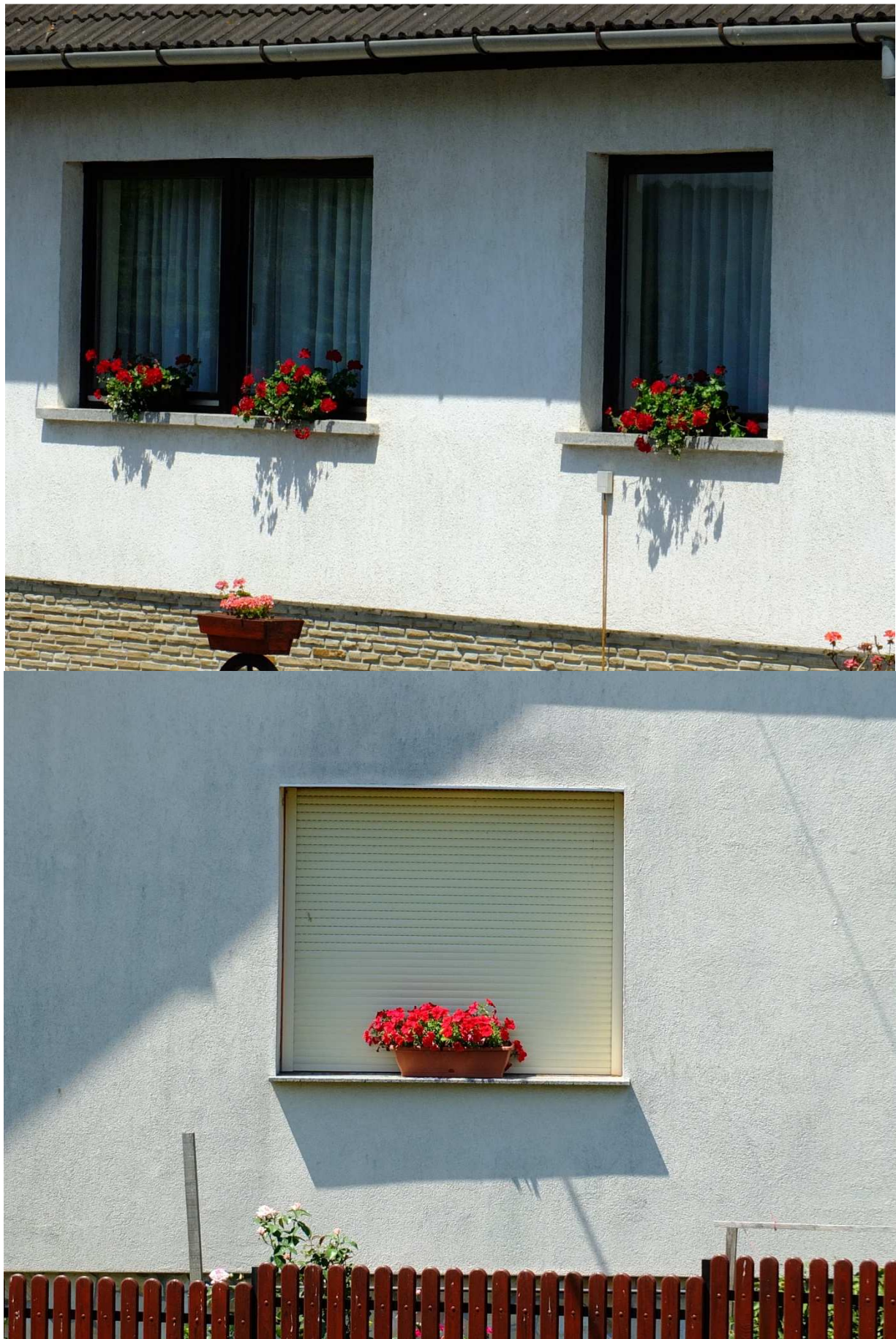
AJTÓK, ABLAKOK

Kossuth Lajos utca 12. sz. hagyományos ablak kialakítása

Kossuth Lajos utca 12. hsz. hagyományos ajtó kialakítása

Példa újtípusú ablak kialakítására

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt. A településen látható sajátos nyílászáró formák bár a községre sajátosan jellemző egységes formát nem adnak, de mégis a tájegység hagyományainak megfelelően arányosak és kidolgozottak. A hagyományos nyíláskialakítás a történeti településrészen jól megfigyelhető: két szárnyú, jellegzetesen két vagy három osztatú ablakok, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással. A történeti településrészen hosszanti kialakítású, keskenyebbnek tűnő ablakokat figyelhetünk meg. Új ház építéskor érdemes körüljárni a környéket, és ihletet meríteni, hogy az otthonunk minél jobban bele tudjon simulni környezetébe, ezzel is gazdagítva az utcaképet.

A tetőtér esetében padlásnál a szellőző nyílások kialakítása, tetőtér beépítés esetén a helyiség fénybiztosítása egy arányos tagolt nyílással kedvezően kialakítható.

Hagyományos lakóház típus

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Felsőjánosfán több helyütt fellelhető a népi építészetre jellemző díszített oromzat. A barna, zöld, szürke fa felületek a visszafogott színű (fehér, szürke, beige, vagy halvány színű) falfestéssel és gipsz díszekkel esztétikus megjelenést kölcsönöznek az épületnek.

Az oromfalak kialakítására és burkolására számos megoldási mód készült a községben is. A mai építészet is továbbviheti ezt és akár a tetőtéri nyíláskialakítás során hasznosíthatja is.

Az épületek burkolása, vakolatának színezése, megmunkálása mindig is kedvelt tulajdonosi eszköz volt, a településen. Használjuk bátran, de figyeljünk a végső összképre! A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét, és utána inkább zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképben.

KERÍTÉSEK

A régi házak részleteit öröm megfigyelni! Elődeink fa és fémmunkái csodálatosak, formakincsük időtálló, az alkalmazott anyagszépen öregszik. Házaink kiegészítői, a kerítések, lámpák, árnyékolók, postaládák, korlátok egytől egyik aktívan alakítják a végső látható képet, hangulatot. Akkor járunk jól, ha mindent egyforma igényességgel, odafigyeléssel tervezünk meg, választunk ki. A színek használata, a változatosság gyönyörködtet, ezek összképének gondos kitalálása odafigyelést igényel. Ezek a részek akár sűrűbben is cserélhetőek, ha a tulajdonos már mást szeretne (mégistúlélnka szín) vagy az elérhető technika lehetővé teszi (LED-es lámpák, motoros kapu, rejtett árnyékoló).

A kerítés egyszerre teremt kapcsolatot a közterülettel, ugyanakkor elválasztja azt az ingatlantól. Térfalat képez, mely lehet tömör, ha magánéletünket szeretnénk óvni, de lehet áttört, átlátható is. Minden településen vannak olyan anyagok vagy formák, amelyek rendszeresen visszatérnek. A történeti településrészekben jellemzően fa vagy kovácsoltvas kerítésekkel találkozhatunk, így jól látszódik az előkert és az épülethomlokzat teljessége.

A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsikapu kialakításakor illeszkedjünk a kerítéshez és az épülethez. A kapu legyen hangsúlyos, de ne hivalkodó. Kialakításakor mértékkel alkalmazhatunk helyi hagyományos díszítőmintákat.

KERTEK

Településnek és épületeinknek egyaránt illeniük kell abba a környezetbe, amelyet az adott helyen az ember és a természet közösen formált. A történeti településrészben a tájba illesztés során a hagyományos településkép megőrzése az elsődleges cél. Az épületeket csak részlegesen takarjuk, árnyékoló fákat a déli kitettséggű falak közelében ültessünk. Az előkertbe ültetett fák, cserjék helyének megválasztásakor vegyük figyelembe a ház homlokzati kialakítását, nyílászáróinak elhelyezését. A kerti építményeket takarjuk, hogy az épület jobban érvényesüljön. A régi épületek bővítése, felújítása során fokozottan ügyeljünk a már meglévő fászfű növényzet megóvására. A ház méreteinek érzetét a környező növényzettel befolyásolhatjuk.

Szándékunk szerint magas növényzettel csökkenthetjük, alacsony növényekkel növelhetjük a ház méretének érzetét.

Kertünk teremti meg a kapcsolatot a természettel; annak változása tetten érhető benne, hiszen minden évszakban más-más arcát mutatja. Változatos növényalkalmazással többféle élőlénynek biztosíthatunk életteret.

Általában a rejtettebb, intimebb hátsó kertrész a szemlélő előtt észrevétlen marad. Felsőjánosfán néhány utcából azonban mégis megcsodálhatjuk a rendszeresen, szeretettel gondozott hátsó kerteket, amelyek nem csak pihenésre, felüdülésre szolgálnak, hanem haszonkertként gyümölcsöket, zöldségeket is termeszthetünk bennük.

A kert az épített környezet része, közvetlen életterünk szabadtérre kiterjesztett közege, amely akkor tölti be szerepét, ha harmonikus egységet képez az épülettel, amelyhez kapcsolódik. A kertalakítás során az épület és a kert stílusa, hangulata harmóniában legyen. Elsődlegesen tehát az épület stílusához, üzenetéhez, közvetített érzetéhez illeszkedő kertépítészeti megoldásokat alkalmazzunk.

A szemlélő számára telkünk láthatóbb része az elő- illetve oldalkert lehet, amely ilyen tekintetben nem csak védelmi, hanem díszítő szerepet is ellát. Díszes, gondozott előkertünkben nem csak saját magunk, hanem az arra tévedők is gyönyörködhetnek; jó benyomást kelthetünk, és nem utolsó sorban hozzájárulunk utcánk, településünk szép arculatához. Érdemes olyan fajokat telepíteni, amelyek nem csak virágukkal, hanem levelükkel, termésükkel is díszítenek, így majdnem egész évben színesíthetik udvarunkat.

A gazdasági épületek esetében a pajtaépítészet számos példája alapján létesítsük a lakóépülethez is illeszkedő gazdasági épületeket.

Hagyományos kút

A kerti építmények a főépülettel azonos építőanyagokból, vagy azzal harmonizálva készüljenek. A pergolák, növényrácsok, gépkocsibeállók, kukatárolók kialakíthatók favázis szerkezettel is, a nyílászárókkal harmonizáló színezéssel. Fémvázis szerkezet kialakításakor annak növényvel való befuttatása javasolt. A hulladéktárolók számára a ketkaputól balra, az épülethomlokzat vonalában alakítsunk ki helyet, növényekkel takarjuk. Helyezzünk el kerti padot, ahonnan gyönyörködhetünk házunkban, kertünkben. Az előkertben a helyi hagyományokhoz illeszkedő, a kiskertet keretező, alacsony fa léckerítés alkalmazása elfogadható, illeszkedve az épülethez és a kerítéshez.

Lehetőleg könnyen felújítható, vízáteresztő burkolatot alkalmazzunk. A kevésbé használt részeken dekoratív, régi téglából alakíthatunk ki járófelületet. A szegélyeket azonos hangulatú anyagból alakítsuk ki.

A kert egyes részeit alacsonyabb, magasabb növényfalakkal választhatjuk el. Az előkertbe legfeljebb 1,20 m magas cserjék és lágyszárúak telepítése javasolt. Sövények közül a lombhullatókat részesítsük előnyben (pl: orgona, babér, fagyal), magasságuk ne érje el az 1,50 m magasságot.

Az előkertben gazdag forma- és színvilágú növényeket ültessünk. Bátran alkalmazzunk színes virágú évelőket, egynyári virágokat, ügyelve az egy időben virágzó fajok színharmóniájára. A fák közül leginkább a közepes méretű, laza ágállású fajokat válasszuk. Mértékkel használjunk tömör, sötét lombú növényeket. Az előkert a ház közelsége miatt többnyire igen száraz, melyet a kerttervezés során, a növények kiválasztásánál figyelembe kell venni.

A növényfajok megválasztása nagymértékben járulhat hozzá a település, településrészek karakteréhez. Lehetőség szerint a helyi természeti adottságokhoz és hagyományokhoz, meglévő növényzethez illeszkedő fajokat válasszunk. A növények kiválasztását meghatározza a hely, ahova ültetjük. Figyeljük meg, mely növények érik jól magunkat évek óta a környező kertekben, vagy kérjük szakember segítségét.

A község előkertjeinek jellegzetes virágzó növényei: a kerti hortenzia (*Hydrangea macrophylla*), a bokorrózsa (*Rosa sp.*), mályvacserje (*Hibiscus syriacus*), orgona (*Syringa sp.*). A kertekben a szőlő mellett elsősorban gyümölcsfák ültetendők (elsősorban dió, szilva, alma, körte). Kerüljük a tuják, és egyéb tűlevelű örökzöldek alkalmazását. A házfalakat is bátran zöldesíthetjük vadszőlővel, vagy egyéb kúszó, takaró növényvel.

UTCÁK

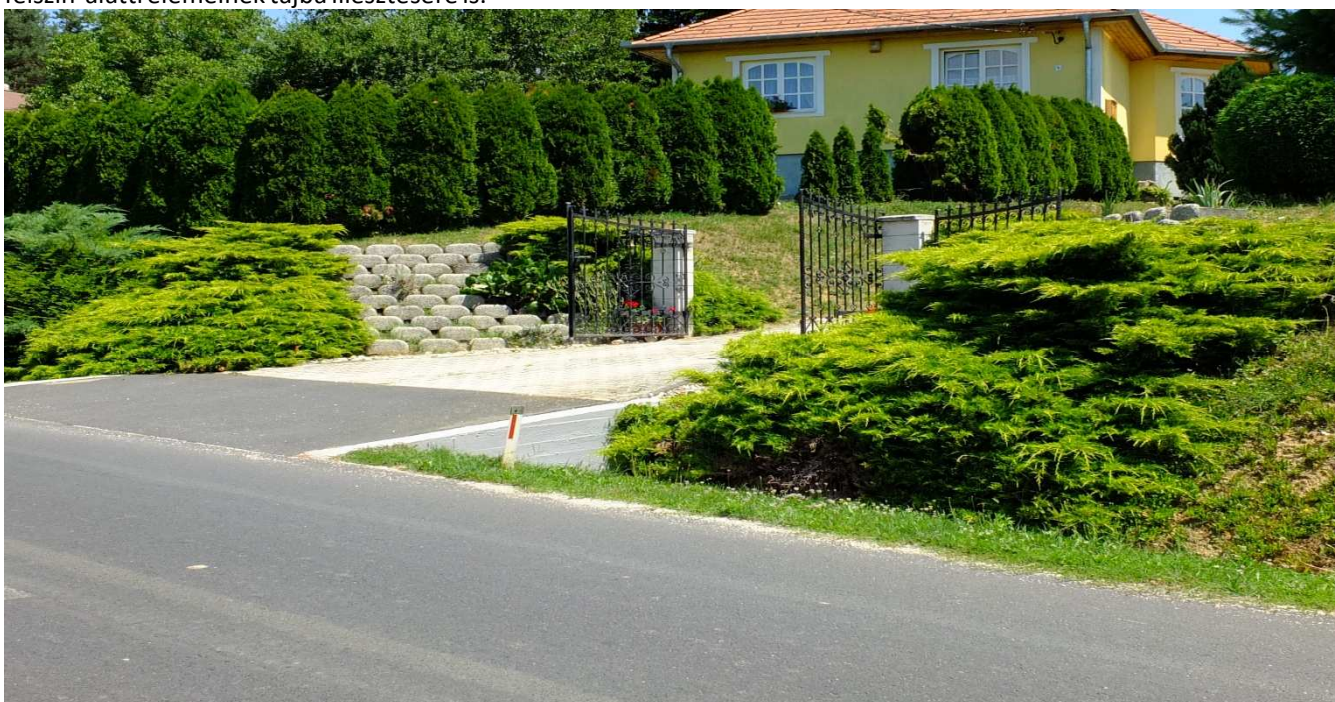
közterületektelepülésképi útmutatója

A település közterületének arculatához a lakóházak elhelyezkedésén túl domináns az É-ről lejtő árkok által kialakított széles teresedés és jelentős zöldfelület is.

A településképi megőrzése érdekében az új beépítésre kijelölt területeken is csak a faluképtől nem idegen forma és színvilágú épületek helyezhetők el.

A településképi javításához sokszor nem szükséges nagy beavatkozás, a rendezettség érzésének elérése már fél siker. A közterületek megfelelő fenntartása, a már nem használt közterületi elemek elbontása látványos előrelépést jelenthet. A különböző felületek határozott szétválasztása (pl. szegélykövek alkalmazásával) szintén jelentős javulást eredményezhet.

Fontos odafigyelnünk a folyamatosan átalakuló településszélek rendezésére. A település vonalas elemei vezetnek a tekintetet, felfűzik a települést alkotó elemeket, ezért harmonikus, egységes kialakításuk fontos. A településen áthaladók leginkább e vonalakon haladva alakítják ki a településről alkotott képüket. Külön figyelmet kell fordítani az infrastruktúra hálózat elemeinek kiépítésére, nyomvonalvezetésére, felszíni és felszín alatti elemeinek tájba illesztésére is.

Támfal kialakítás a Kossuth utca 11. hsz.

Az utcakeresztmetszet jól tükrözi a telkek és az utcák viszonyát, a település szerkezetét, ezért fontos, hogy jól használható, harmonikus módon alakítsuk ki. Felsőjánosfán a teresedésekben virágos szigeteket alakíthatunk ki. A járdák közelében alacsony cserjék közép magas cserjefoltokkal, majd fák, ismét cserjék, végül cserjékkel oldott parkolóhelyek kialakítása kötheti össze a járdát és a közutat. Törekedjünk a térhasználatok világos szétválasztására. Ne alkalmazzunk gyeptet az utak, parkolóhelyek közelében, hogy elkerüljük a gyepre parkolást.

A fasorok kiemelik a település fő útvonalait, irányítják a tekintetet. A fasorok kialakításakor ügyeljünk arra, hogy a megfelelő távolságra ültessük őket, figyelembe véve végleges méretüket. Olyan fajokat válasszunk, amelyek nem nőnek bele a felsővezetékbe, egyéb közművezetékbe és az út fölé, akadályozva a biztonságos közlekedést. A jó faválasztással és ültetéssel elkerülhető a csonkolással kialakult fák csúnya látványa.

Fontos, hogy a felszín alatti vezetékek (víz, gáz, csatorna, elektromos áram, telefon és internet kábel) tervezésekor és kialakításakor is gondoljunk a fák gyökereinek helyigényére.

Felsőjánosfán az utcákon őshonos fafajokat pl: hársfát, gömb akácot, eperfát és vadkörteét ültessünk, az északi, domboldali részeken mandulát, gyertyánt, juhart és hársat. Ne alkalmazzunk inváziós fajokat (amerikai kőris, nyugati ostorfa stb).

Kerüljük a fenyőfélét, az örökzöld (pl: tuja) telepítését.

Gyalogos híd a Szenjakabi-patakon

A járőfelületek, burkolatok kialakítása során a vízáteresztésre, a javíthatóságra, tartósságra és az akadálymentességre egyaránt gondolnunk kell. A burkolat színében a visszafogott, semleges színeket válasszuk. Minden apró burkolatrészletet meg kell tervezni, a kerítések lábazataihoz illeszkedéstől kezdve a zöldfelületek szegélyéig.

Felsőjánosfán a háztulajdonosok gyakran alakítják, gondozzák e területeket. Az egyéni megoldások során ügyeljünk arra, hogy e felületek kapcsolatot teremtsenek az előkertekkel, és egymáshoz is illeszkedjenek, egységes sávot képezzenek. Kerüljük a szemmagasságban takaró növényzet alkalmazását, különösen a kereszteződésekben. Itt a gépkocsivezetők szemmagasságát is figyelembe kell venni! 50-80 cm magas cserjéket, évelőket telepítsünk.

A fák gyökereinek megfelelő méretű burkolatlan helyet kell biztosítani a járdák, kerítések gyökér által történő megrongálásának elkerülése érdekében.

Gázló a Szentjakabi-patakon

A víz környezetünk egyik leglátványosabb eleme, ugyanakkor a kellemes közérzet biztosításának alapja. Az utak, járdák megfelelő vízelvezetése alapvető a harmonikus településkép létrehozásához. Ugyanakkor a csapadék hasznosítása, megtartása nagyban megnöveli a szép környezet kialakítását és fenntartását. A község jelentős részén az árkok lefedésre kerültek. Az új településrészekben alakítsunk ki ún. esőkerteket, amelyek képesek a lehulló csapadékot megtartani, emellett esztétikus látványt is nyújtanak.

A vasút menti területek rendezéséről és gondozásról ugyanúgy fontos gondoskodnunk, mint az utak, kerékpár utak esetében. A vasútállomás pedig mint megérkezési pont emelendő ki és rendezettségének megtartása a településkép egyik fontos eleme.

KÖZTEREK, KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

közterületektelepülésképi útmutatója

A közösségi szabadterek azok a találkozási pontok, ahol a településhez, településrészhez és a helyi közösséghez tartozásunkat a természethez kapcsolódva, szabadabban élhetjük meg. Mivel rendszerint hosszabban tartózkodunk ezeken a helyeken, megjelenésük fokozottan fontos. Rendszerint ezért a teresedések összetett tervezését szakemberek csoportja végzi.

Játszótér 213 hrsz

A nem megfelelő tér biztosítása rossz használathoz, a környezet gyors leromlásához vezet. A teresedések kialakításakor fontos felmérni a használók várható szokásait, a használók számát, a használat időszakait, jellegét. Megfelelő mennyiségű és minőségű teret szükséges biztosítani a tevékenységekhez és a közlekedéshez. A növényfajok megválasztása és ültetése során azok térigényét is figyelembe kell venni, számolva növekedésükkel, egymásra árnyékolásukkal. Felsőjánosfán hagyományosan a lucfenyő adja a település hangulatát.

Alapvető szükséglet a megfelelő térformálás. A Fő utca menti sík területek tágasságának érzését és a háttérrel nyújtó dombok együttesen érzékeltesük. A térformálásban kerüljük a hegyesszögeket, a befogadó, átölelő térformákat részesítsük előnyben.

Ne használjunk nagy szintkülönbségeket, a támfalakat lépcsősen alakítsuk ki, elkerülve a nyomasztóan nagy felületeket.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

A régiek még tudták, hogy az utcai homlokzat az épület arca, ezért nagyon fontos, hogy mi az az arc, amit megjelenít. Kialakításakor törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, a kellemes arányú ablakok megfelelő kiosztására. Kerülendő az utca felé a garázskapuval fordulni, javasolt inkább a garázsokba oldalról, a telken belül behajtani. Ha ezt a telek szélessége nem engedi meg, akkor a tömegalakítást érdemes úgy kivitelezni, hogy ne a garázskapu kapja a fő hangsúlyt a homlokzaton, ezen túl természetes (pl. fa) anyaghasználattal, minimális boltív alkalmazásával enyhíthetünk az erőteljes ipari megjelenésen.

Anyaghasználat szempontjából a természetes anyagok - a kő, tégl, vakolt felületek, faburkolat - részesítendőek előnyben. A magastetőhéjalása-beleértve az ereszcseréjét is - az égetett agyag sötétebb, vagy világosabb árnyalata színében agyagcserép, vagy ahhoz hasonló színű betoncserép lehet. Alacsonyabb hajlásszögű tetőtömegét nem fényes-szürke, téglaszínű - bádoglemezzel, vagy passzív zöldtetővel fedetten kell kialakítani úgy, hogy a peremszerkezetek vízintések legyenek.

KERÍTÉSEK

Kerítések terén is beszélhetünk hagyományosan alkalmazott anyagokról, vagy formákról - Felsőjánosfa esetében a régi és új településrészen is látható, amelyek igen szép példái a klasszikusan alkalmazott kő és a fa kerítésnek. Az új építésű részekon változatos anyaghasználattal találkozunk: a szárazon rakott terméskő faltól kezdve a téglán át a fa palánkig, és a zárt sövénykerítésig. Jó példái annak, hogy a hagyományos mellett megférnek a modern anyagok, kialakítások is. A kerítések kialakítása során bátran dolgozzunk a lakóépületünkénél is alkalmazott anyagokkal, színekkel: így méginkább harmonikusabb, egységesebb hatást érhetünk el. A kertkapu kialakításakor hangsúlyozzuk a belépés helyét, de kerüljük a túlzottan hivalkodó bejárati kialakítást.

Példa sövény kerítés kialakítására

KERTEK

Az átalakuló, új településrészen is kiemelten fontos, hogy a településrész és az épületek harmonikusan illeszkedjenek a tájba. A megfelelő telepítésen és terepalakításon túl ügyeljünk arra, hogy lehetőség szerint megfelelő természetes háttérrel, környezetet adjunk az épületnek. Így otthonunk olyan lesz, mintha már rég ott állna, emellett a kertben és az épületben tartózkodás is kellemesebbé válik. A tájba illesztett épület nem hivalkodik, hasznosítja a fák szélvédelmét, árnyékolását is. Az épülettömeg követi a háttérnövényzet szerkezetét, kertje követi a jellegzetes szegélyvonalakat, takarja a burkolt felületek látványát. A kert legyen bensőséges kialakítású. Vonzóbb a látvány, ha nem tárul fel pőrén az épület és a kert minden részlete. Az épületet részlegesen takarjuk növényekkel, amelyek kiemelik annak szépségét, kontrasztosabbá téve az emberi alkotást.

Az épület tájba illesztését a megfelelő építési hely megválasztása mellett nagyban segíthetjük a meglévő növényzet megtartásával. A telek rendezésekor tartsunk, védjük meg annyi növényt, amennyit lehet! Ne feledjük, egy 100 éves fa felneveléséhez 100 év szükséges! A csupasz telekre telepített növények csak sok év után nyújtanak kedvező látványt, barátságos környezetet. Egy megmentett fa alá épített télikertnél például nem kell éveket várni, mire használhatóvá válik ez az átmeneti tér, mivel a „ház fája” hús árnyékot vet rá, télen viszont átengedi a melengető napsugarakat.

A kert használatát, „helyiségeit” is ugyanúgy meg kell tervezni, akár az épületét. Az újonnan kialakított építési telkeken a tervezés különösen fontos, épületenként jelentősen változhat az illeszkedő tájépítészeti kialakítás.

Tájba simuló kert

Lehetőség szerint terveztessük meg kertünket szakemberrel. A kert tervezését az épülettervezéssel egy időben kezdjük meg, hogy az ideális megoldást megtalálhassuk. Így a kert és az épület egy egységes látványt és életteret fog biztosítani számunkra. A kert funkciói kapcsolódjanak az épületrészekhez. Vegyük figyelembe azonban, hogy a kertben minden tevékenységhez nagyobb teret igénylünk, ne zsúfoljuk tele funkciókkal. A volt kertaljai és majorsági területeken törekedjünk az egykori használat megidézésére. Alakítsunk ki haszonkertet, ahol gyümölcsöt, zöldséget is termesztünk. Mezőgazdasági területen a hegyi utak védelme érdekében a telepítést úgy végezzük el, hogy az út és ültetvény közé a művelést és telken belüli fordulást, közlekedést segítő gazdasági út számára elegendő helyet biztosítsunk.

A garázst lehetőleg az épületben alakítsuk ki, hogy több hely maradjon a kertben, és ne terhelje a táj látványát egy újabb építmény. Az oldalkertben pergola alakítható ki. Anyaga fém vagy favázis legyen. Kerüljük a túlzottan hangsúlyos, nehéz szerkezeti kialakítást.

Alkalmazásukkal könnyebbé válik a falak karbantartása. Kialakításuk festett fémszerkezet, harmonizálva az épület színeivel, formavilágával.

Lehetőleg könnyen felújítható, vízáteresztő burkolatot alkalmazzunk, így elkerüljük a tócsák kialakulását, és könnyebben életben tartjuk növényeinket. A kevésbé használt részeket dekoratív, régi téglából alakíthatunk ki járófelületet. A szegélyeket azonos anyagból alakíthatjuk ki.

A növényfalakat, térfalakat a településrészen erőteljesen alkalmazhatjuk. Különösen a háttér adó és az épületet keretező faállomány telepítése javasolt. Magasabb fákat is ültethetünk. Változatos magasságú sövényekkel válasszuk le az egyes kerthasználati tereket. A keskeny futónövények alkalmazása javasolt.

Az épületek elé ültetett magas örökzöldek egész évben takarják a házat, télen elzárják az értékes napfényt, növelik a fűtésszámlát. Az épület elé ültetett lombhullatók télen beeresztik a fényt, nyáron védnek a tűző naptól. Az előkertben az alacsony örökzöldekből kialakított sövények viszont jól kapcsolják az épületet az utcaképhez.

Előkertünkbe, utcakertünkbe csempésszük be a környező táj elemeit, formáit, színeit.

Ugyanakkor változatos formák és színek alkalmazhatók a kortárs építészeti megoldású épületek környezetében. Fokozottan illeszkedjünk az épület stílusához, színvilágához. A merész épületszínek esetében óvatosan bánjunk a növények színválasztásával. A különleges színű és formájú növények a kert fűszerei, mértékkel használjuk őket! A keskeny előkertben illeszkedjünk a szűk térhez és a nyílászárók elhelyezkedéséhez. Keskeny, oszlopos növényeket alkalmazhatunk, amelyek hangsúlyozzák az épület függőleges vonalait.

A településen mind az építészeti megoldásokban, úgy a növényválasztásban is nagyobb szabadsággal rendelkezünk. Javasolt megidézni a környező táj és a korábbi tájhasználat növényeit. Kerüljük az agresszív ún. inváziós fajokat (tapadó vadszőlő, zöld juhar stb.), ezek kordában tartása nagy nehézségekbe ütközik. Javasolt növények: a déli kitétséggű részekben a termő szőlő (*Vitis vinifera*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), som (*Cornus mas*), gyümölcsfák, a kertki iszalag (*Clematis* hibridek), levendula (*Lavandula angustifolia*). Az északi tájolású utca oldal növénylistája: Hortenzia (*Hydrangea macrophylla*), árnyliliom (*Hosta* sp.).

AJÁNLÁSOK | BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Általánosan javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása a már kialakult és értéket képviselő építmények karakterének megóvása mellett. Az értékes tájkarakter megőrzését szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése. A beépítésre nem szánt területeken, összekötő utak lakott területi szakaszán kívül reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. Gondoljunk az éjszakai fényszennyezésre is, a világítás kialakítása során csak lefelé világító megoldásokat alkalmazzunk.

Külterületi tájkép

PÉLDÁK | ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

6

Ezen az épületen az arányos homlokzatszerkesztés, a településre, adott utcára oly jellemző csonkakontyos kialakítás köszön vissza. Az új beépítés illeszkedik a település hagyományos építészeti formához és nyílásrendjéhez.

Az utca tetőformáját követő új oldalhatáros beépítések.

Korszerű beépítés téglahomlokzattal illeszkedik a tájba és a településképebe is.

A kő alkalmazásával tagolt homlokzat modern megjelenést kölcsönöz az épületnek.

Új tároló épület, hagyományos megjelenés. A színválasztás pedig vintage hatást ad az épületnek.

Az újjépítésű lakóház hagyományokat tisztelő nyíláskiosztása és pergolával védett garázsbejáráttal illeszkedik a településképhez.

A homlokzatot a faszervezet alkalmazása teszi egyedivé és mégis harmónikusá. A zsalus ablakkialakítás a homlokzat tagolásában nyújt segítséget.

A korszerű garázs fa oldalával és cserépfedésével illeszkedik a környezetébe.

Ácsolt gazdasági épület harmóniában van a hagyományos falusias porta gazdasági épületeivel.

PÉLDÁK SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

7

Az utcaképhez a hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet. De hogyan hirdessük portékánkat, szolgáltatásunkat úgy, hogy az ne legyen meghökkentő? Hiszen elsősorban a figyelemfelkeltés a célunk, és nem a járókelők rosszallásának kiváltása. A hirdetés lényege a tájékoztatás, amelyet utcaképbe illően is megtehetünk. Ha lehetőségünk van egy szebb utcakép, településkép megteremtésére, miért ne élénk a lehetőséggel?

Cégér, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához, a helyben szokásos formavilághoz. A kétnyelvű táblák alkalmazása a helynemzetiségi kultúra fontos része.

A külterületeken reklámhordozók elhelyezése nem indokolt, és nem javasolt. Újabb felszíni infrastruktúra-hálózatok elhelyezése nem javasolt, a meglévők jó karban tartása elegendő és szükséges.

IMPRESSZUM

Felsőjánosfa Község Önkormányzata

www.felsojanosfa.hu

9934 Felsőjánosfa, Kossuth u. 35.

Tel.: +36 94 526-004

Polgármester: Némethi László

E-mail: jegyzo@oriszentpter.hu

KÉSZÍTETTE: Gergye Péter

FOTÓ: Gergye Péter

Felsőjánosfa, 2017. szeptember 8.